

Na otročje.

tročje je otroški praznik v decembru. Ponekod mu pravijo tepežnica, drugod šapavica ali pámetiva, pri nas v Mežiški dolini pa je znan pod imenom »otročje«.

Pred otročjem smo se razkropili po lesu (gozdu) in smo si urezali pripravnih brezovk za tepežkanje. Namakali jih seveda nismo, kajti to je pravica staršev in odgovornih vzgojiteljev. Nekaterim je sv. Miklavž prinesel poleg drugih darov tudi pošteno veliko šibo; ti seveda niso imeli take brige.

Na otročje je bil že zarana velik pek in pajdar v kuhinji, veži in okoli hiše. Dekle so teple druga drugo, zgodnji tepežniki pa so poskušali odpirati zaklenjena hišna vrata in butali ob nje. Ropot in hrup nas je predramil iz sladkega spanja. Vstali smo in otepli starše še na postelji, ker je to veliko več vredno, kakor če bi čakali, da vstanejo. Starejši smo že pogumno užigali po odejah, mlajši pa so bojazljivo polagali šibice, ker si še niso bili svesti velike pravice, ki jim jo je dajal ta praznik. Pravili so nam, da so se ponekod otroci že zvečer poskrili pod postelje v kamrah in izbičih in takoj po polnoči otepli starše in druge odrasle. Baje dobi tisti otrok, ki prvi otepe, najlepše darilo.

»Reš'te se, reš'te se
k novemu letu,
zdravi no veseli
v gnadi božji,
da bi dolgo živeli
pa v nebesa prišli.«

tako smo voščili in topli in čakali, da so oče počasi odprli denarnico in dali vsakemu svetlo desetico, mati pa orehov, fig in slaščic. Nato pa šibo pod pazduho in hajd' k sosedu Jugu, k dedeju in babici, po njihovi smrti pa k stricu in strini, kjer smo tudi pošteno opravili, da so bili veseli dedek in babica, stric in strina, najbolj pa seveda mi.

Še k Juriču, drugemu sosedu, smo smeli, drugam pa nič več.

Med tem pa se je že nabrala v hiši velika kopa otrok z Dobrij, Tolstega vrha, Selovca in skoraj vsi tisti, ki sta jim bila oče in mati krstna ali birmanska botra. Teh pa je bilo precej. Prezebli so po opravljenem vezilu posedli okrog gorke krušne peči. Mati so se za otroški praznik že pripravili. Pogača je bila spečena. Dajali so tudi rženega kruha, ker ga ubožci niso imeli doma. Nam pa so pravili, kako je tem otrokom hudo, ker nimajo doma kruha ali pa morajo jesti ovsenega. Vsak je dobil tudi sočnih jabolk, ali špiceljnov, ali tistih okusnih vinik ali trdičev (mašangerjev) in drugih. In še »kloc« (posušenih hrušk) in posušenih jabolčnih krhljev (mi jim pravimo »šibrlni«) so jim nadevali. Tudi nekaj drobiža je odletelo, več so dobili seveda botrinjski otroci. Vsem otrokom so bila na otročje vrata na stežaj odprta. Če bi se pred njimi zaklepaši in otroci ne bi mogli tepsti in voščiti k novemu letu, ne bi bilo sreče pri hiši.

Prepozno pa ni smel nikdo priti. Zaspánéta, ki jo je primahal proti poldnevu, so dražili, da ga bodo v peč vrgli. Pa jo prikima močen fant opoldne: »Sedaj pa je že prepozno, nič ne velja.« »Sem jih pa že dojsti (dosti) otepel, pa nisem mogel prej priti.« Smeh, in je tudi on dobil darilo, ki ga je spravil v napolnjeno torbo.

Fr. Kotnik.